

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)
SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca)
SSN Halina Kiriło
SSN Roman Kuczyński
SSN Dawid Miąsik
SSN Zbigniew Myszka
SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie ze skargi Stronnictwa [...]
na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 22 grudnia 2014 r. w
przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 lutego 2015 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Uchwałą z 22 grudnia 2014 r. w sprawie sprawozdania partii politycznej Stronnictwo [...] o źródłach pozyskania środków finansowych w 2013 r., Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. z 2011 r. Nr 155, poz. 924) odrzuciła sprawozdanie partii politycznej Stronnictwo [...] o źródłach pozyskania środków finansowych w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w

2013 r., z powodu naruszenia art. 25 ust. 4a i art. 35 ust. 2 ustawy o partiach politycznych.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że partia polityczna Stronnictwo [...] przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych w 2013 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz.U. Nr 33, poz. 269). Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdziła, że w złożonym sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych partia polityczna Stronnictwo [...] wykazała, iż w okresie sprawozdawczym miała bieżący rachunek bankowy o nr [...], prowadzony w Banku [...]. Partia wykazała, że nie pozyskała w 2013 r. środków finansowych na rachunek bankowy ani do kasy, nie otrzymywała również darowizn o charakterze niepieniężnym. We wszystkich pozycjach sprawozdania została wykazana wartość 0". Jednakże Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do Partii o udzielenie wyjaśnień, na jakich zasadach Partia korzystała w okresie sprawozdawczym z lokalu będącego jej siedzibą i kto ponosił koszty użytkowania tego lokalu, a także kto i w jakiej wysokości ponosił koszty prowadzenia strony internetowej Partii znajdującej się pod adresem: www.ojcowizna-stronnictwoludowe.pl. W odpowiedzi Partia wyjaśniła, że nie korzystała z lokalu, pod którego adresem mieści się jej siedziba, a adres ten był wykorzystywany jedynie do przesyłania korespondencji. Ponadto Partia wyjaśniła, że w okresie sprawozdawczym nie była właścicielem i nie miała żadnych uprawnień do wskazanej strony internetowej, informując jednocześnie, że została ona założona i opłacona przez Stronnictwo [...], wykreślone w 2010 r. z ewidencji partii politycznych. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że nie może zgodzić się z tym wyjaśnieniem, gdyż z dostępnych danych wynika, że na przedmiotowej stronie internetowej umieszczane są informacje dotyczące Partii w 2013 r. Zamieszczone na niej zostały dane dotyczące

Komitetu Wyborczego Stronnictwa [...], utworzonego w związku z wyborami uzupełniającymi do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym nr [...], a obecnie, jak wynika z pisma Komitetu Wyborczego [...], uczestniczącego w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego, zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. Komitet użytkuje podstronę strony internetowej www.ojcowizna-stronnictwoludowe.pl. - zostały na niej zamieszczone informacje dotyczące tego komitetu, wraz z adresem e-mail i numerem telefonu kontaktowego, które są tożsame z danymi podanymi w zawiadomieniu o utworzeniu komitetu wyborczego, złożonym Państwowej Komisji Wyborczej. Ponadto złożone przez Partię sprawozdanie zostało oznakowane pieczęcią należącą do wykreślonej 15 marca 2010 r. partii Stronnictwo [...], wpisanej pod nr EwP ..., na której widnieją zarówno nr NIP jak i nr REGON należące do partii Stronnictwo [...].

W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej, z powyższego wynika, że Stronnictwo [...] korzystało z majątku pozostałego po wykreślonej z ewidencji partii politycznych partii Stronnictwo Ludowe [...]. Stanowi to naruszenie art. 25 ust. 4a ustawy o partiach politycznych, które - zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 7 ustawy - skutkuje odrzuceniem sprawozdania.

Poza tym, Partia Stronnictwo [...] w 2013 r. nie miała Funduszu Wyborczego. Uczestniczyła jednak w wyborach uzupełniających do Senatu, przeprowadzonych 8 września 2013 r. w okręgu wyborczym nr [...]. Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, partia polityczna uczestnicząca w wyborach powinna utworzyć stały Fundusz Wyborczy w celu finansowania swojego udziału w wyborach. Partia, w celu udziału w tych wyborach utworzyła Komitet Wyborczy Stronnictwo [...]. Jak jednak wynika z badania sprawozdania finansowego Komitetu, a także z odpowiedzi udzielonej przez pełnomocnika finansowego Komitetu, Komitetowi przekazana została wartość niepieniężna w postaci nieodpłatnego udostępnienia strony internetowej Stronnictwa [...] na potrzeby kampanii wyborczej Komitetu. Jak wynika z powyższego Komitet Wyborczy Stronnictwo [...] wykorzystał na cele kampanii wyborczej świadczenia pozyskane od Partii z pominięciem Funduszu Wyborczego Partii. Przekazywanie komitetowi wyborczemu przez Partię wartości niepieniężnych, których nabycie nie zostało sfinansowane ze środków Funduszu

Wyborczego, jest równoważne wydatkowaniu środków przeznaczonych na finansowanie udziału Partii w wyborach bez pośrednictwa Funduszu Wyborczego co stanowi naruszenie art. 35 ust. 2 ustawy, które - na podstawie art. 38a ust 2 pkt 5 ustawy - stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania finansowego partii Stronnictwo [...], w związku z pozyskaniem przez Komitet środków ze źródeł innych niż Fundusz Wyborczy

W skardze na powyższą uchwałę partia Stronnictwo [...] wniosła o: (-) jej uchylenie w całości, (-) przeprowadzenie postępowania dowodowego z zeznań Z. L. i W. N. - członków Zarządu Krajowego [...], (-) przyjęcie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych za 2013 r.

W uzasadnieniu skargi zarzucono, że zaskarżona uchwała nie odpowiada prawu, ponieważ zarówno w jej części orzekającej, jak i uzasadnieniu błędnie ustalono stan faktyczny i prawny. Strona skarżąca wskazała, że Stronnictwo [...] nie przejęło żadnego majątku oraz nie korzystało i nie korzysta z majątku żadnej innej partii. W szczególności, wykreślona z ewidencji (prawomocne orzeczenie zapadło w końcu 2012 r.) partia polityczna Stronnictwo [...] nie miała i nie przekazała żadnego majątku partii Stronnictwo [...], a tym bardziej strony internetowej, której właścicielem jest całkowicie odrębny podmiot gospodarczy, tj. Firma I. S.A. Ponadto, na rzecz Komitetu Wyborczego w 2013 r. nie została przekazana przez partię Stronnictwo [...] żadna wartość niepieniężna, bowiem partia ta do końca 2013 r. nie była właścicielem, dysponentem, bądź użytkownikiem strony internetowej [...]. Ponadto, Komitet Wyborczy Stronnictwa [...] w Wyborach uzupełniających do Senatu RP, przeprowadzonych 8 września 2013 r. w okręgu [...] nie prowadził żadnej kampanii wyborczej, nie uzyskał żadnych przychodów oraz nie wydatkował środków pieniężnych, albowiem nie zgłosił żadnego kandydata na senatora. Skarżąca podniosła, że uchwała Państwowej Komisji Wyborczej w Warszawie z dnia 25 sierpnia 2014 r., dotycząca odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego [...], nie jest prawomocna, albowiem została zaskarżona skargą z 17 września 2014 r. przez pełnomocnika finansowego Komitetu, skierowaną do Sądu Najwyższego, który dotąd nie wydał prawomocnego orzeczenia. Na koniec strona skarżąca podkreśliła, że Stronnictwo [...] (EwP ...) jest aktualnie abonentem strony internetowej [...], a nie jej właścicielem, zaś

udostępnienie odpłatnie podstrony Komitetowi Wyborczemu [...] do wyborów samorządowych w 2014 r. nie obejmuje okresu sprawozdawczego za 2013 r.

W piśmie z 3 lutego 2015 r., odpowiadając na wezwanie Sądu Najwyższego do zajęcia stanowiska w sprawie rozpoznawanej skargi (dalej jako „stanowisko PKW”), Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o jej oddalenie, podtrzymując zarzuty podniesione w zaskarżonej uchwale. W szczególności Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymała stanowisko, że Partia Stronnictwo [...] przyjęła wartość niepieniężną korzystając z majątku, w tym ze strony internetowej opłaconej przez wykreśloną z ewidencji partii Stronnictwo [...], jak również finansowała swój udział w wyborach z pominięciem Funduszu Wyborczego, co zgodnie z art. 38a ust 5 i 7 ustawy o partiach politycznych, skutkuje odrzuceniem sprawozdania Partii.

W związku z powyższym Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest nieuzasadniona. Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 155, poz. 924), powoływanej dalej, jako: „ustawa”, partii politycznej mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem przepisów art. 24 ust. 4 i 7, art. 28 ust. 1 oraz przepisów ustaw dotyczących wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego w zakresie dotacji podmiotowej. Stosownie zaś do art. 25 ust. 4a ustawy, przepisy ust. 1 i 4 stosuje się odpowiednio do wartości niepieniężnych.

Naruszenie art. 25 ust. 4a ustawy polegało na przyjęciu wartości niepieniężnej w postaci użyczenia strony internetowej z nieuprawnionego źródła. Z wyjaśnień sekretarza Zarządu Krajowego Stronnictwo [...] Z. L. i skarbnika S. B. (pismo z 17 września 2014 r., zał. nr 2 do stanowiska PKW) wynika, że Partia w okresie sprawozdawczym nie była właścicielem i nie miała uprawnień do wskazanej strony internetowej, a strona ta została założona i opłacona przez Stronnictwo [...]

wykreślone postanowieniem Sądu Okręgowego w W. (sygn. akt VII Ns Rej Ew Pzm .../09) z ewidencji partii politycznych w dniu 15 marca 2010 r. W dniu 8 września 2013 r. odbyły się wybory uzupełniające do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym nr [...], w których uczestniczył Komitet Wyborczy Stronnictwa [...], utworzony przez partię polityczną Stronnictwo [...]. Komitet wskazał adres [...] jako adres swojej strony internetowej, w celu umieszczenia go w wykazie adresów stron internetowych komitetów wyborczych uczestniczących w tych wyborach, zamieszczonym na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej (zał. nr 4 do stanowiska PKW). Z powyższego wynika, że Partia korzystała w 2013 r. ze wskazanej strony internetowej i zamieszczała na niej informacje dotyczące jej udziału w odbywających się wyborach, co jest równoznaczne z czerpaniem z tego tytułu korzyści, a zatem Partia przyjęła wartość niepieniężną w postaci możliwości publikacji swoich danych i dokumentów na tej stronie internetowej. Ponadto sprawozdanie finansowe Partii za 2013 r. zostało opatrzone pieczęcią należącą do wykreślonej 15 marca 2010 r. partii Stronnictwo [...], na której widnieją nr NIP oraz nr Regon wykreślonej Partii (zał. nr 5 do stanowiska PKW).

Jak wynika z powyższego Stronnictwo [...] korzystało z majątku pozostałego po wykreślonej z ewidencji partii Stronnictwo [...].

Zgodnie z art. 35 ustawy, partia polityczna tworzy stały Fundusz Wyborczy w celu finansowania udziału partii politycznej w wyborach do Sejmu i do Senatu, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach organów samorządu terytorialnego (ust. 1), a wydatki partii politycznej na cel, o którym mowa w ust. 1, mogą być dokonywane tylko za pośrednictwem Funduszu Wyborczego od dnia rozpoczęcia kampanii wyborczej. W tym celu środki pieniężne przekazywane są na odrębny rachunek bankowy odpowiedniego komitetu wyborczego (ust. 2).

Naruszenie art. 35 ust. 2 ustawy polegało na tym, że Partia nie miała w 2013 r. Funduszu Wyborczego, natomiast uczestnicząc w wyborach uzupełniających do Senatu przeprowadzonych 8 września 2013 r. w okręgu wyborczym nr 55, powinna była utworzyć Fundusz Wyborczy w celu finansowania swego działu w tych wyborach. Partia przekazała Komitetowi Wyborczemu Stronnictwo [...] wartość niepieniężną w postaci nieodpłatnego udostępnienia strony

internetowej na potrzeby kampanii wyborczej. Z tego względu Państwowa Komisja Wyborcza uchwala z 25 sierpnia 2014 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Stronnictwa [...] z wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych 8 września 2013 r., w okręgu wyborczym nr 55 odrzuciła sprawozdanie komitetu wyborczego. Sąd Najwyższy postanowieniem z 5 listopada 2014 r., III SW 70/14, oddalił skargę Komitetu Wyborczego Stronnictwa [...] na tę uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej, potwierdzając że przekazanie Komitetowi Wyborczemu przez Partię wartości niepieniężnych, których nabycie nie zostało sfinansowane ze środków Funduszu Wyborczego, jest - jak wskazano w zaskarżonej uchwale - równoważne wydatkowaniu środków przeznaczonych na finansowanie udziału partii w wyborach z pominięciem Funduszu Wyborczego, co narusza art. 35 ust. 2 ustawy.

W rezultacie należy stwierdzić, że partia Stronnictwo [...] przyjęła wartość niepieniężną korzystając z majątku, w tym ze strony internetowej opłaconej przez wykreśloną z ewidencji partię Stronnictwo [...], jak również finansowała swój udział w wyborach z pominięciem Funduszu Wyborczego. Naruszenie tych przepisów, zgodnie z art. 38a ust 5 i 7 ustawy o partiach politycznych, skutkuje odrzuceniem sprawozdania Partii.

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku strony skarżącej o przeprowadzenie postępowania dowodowego z zeznań Z. L. i W. N. - członków Zarządu Krajowego [...], ponieważ strona nie uzasadniła tego wniosku, a w szczególności nie wskazała na jakie okoliczności dowód ten miałby być przeprowadzony.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 38 b w związku z art. 34 b ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych orzekł jak w sentencji.